

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.028/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Cseh Attila előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Dr. Szepesházi Péter

Az alperesek: ... I. rendű

... II. rendű

... III. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: Törös Ügyvédi Iroda

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Balassagyarmati Törvényszék 9.Pf.20.278/2021/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Balassagyarmati Járásbíróság 3.P.20.425/2019/33. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a felperes által le nem rótt 100.000 (százezer) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a 2007. augusztus 15-én, valamint a 2007. augusztus 23-án kötött kölcsönszerződések érvénytelenek, melynek jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását és annak megállapítását kérte, hogy a felperesnek egyik szerződés vonatkozásában sincs tartozása az I. rendű alperessel szemben. Kérte továbbá az I. rendű alperes 5.000.000 forint megfizetésére kötelezését.

[2] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, a II. rendű és III. rendű alperesek nem ellenezték a kereset teljesítését.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatát a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209. §, 209/A. §, 237. §, 205. §, valamint a perbeli szerződés megkötésekor hatályos 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 203. §-a és a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) rendelkezéseire alapította. Megállapította, a szerződésekkel egyidejűleg aláírt kockázatfeltárási nyilatkozatok szövegéből az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül figyelembe vett felperes számára is felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül, kizárólag őt terheli. A nyilatkozatban a szerződő felek kiemelték, hogy az árfolyamváltozás hatására változhat – kedvezőtlen esetben akár jelentős mértékben növekedhet – mind a tőketartozás, mind a törlesztőrészletek összege.

[4] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság a perbeli kölcsönszerződés egyedi elbírálása alapján, az alkalmazandó jogszabályokra történt helyes hivatkozással, továbbá az ide vonatkozó polgári jogegységi határozatok és európai bírósági döntések, irányelvek figyelembevételével helytállóan foglalt állást, amikor kimondta, hogy a felperes (helyesen az alperes) által adott tájékoztatás teljes körű, átlátható és a felek szerződéses kapcsolatában a szerződéses érdekegyensúlyt nem érinti, így nem alapozza meg a szerződés

tisztességtelenségét. Indokolása értelmében az adott ügyben a Kúria által is kifejtett abból az elvből kell kiindulni, hogy a fogyasztó a pénzügyi szolgáltatóhoz képest – többek között az információs szintje tekintetében – hátrányos helyzetben van, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, következésképpen az átláthatóságnak a követelményét kiterjesztő módon kell érteni (C-186/16. 44. pont), amire tekintettel a pénzügyi intézménynek a fogyasztó részére adott tájékoztatásából kell kitűnnie mindazon információknak, amely alapján egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megalapozott döntést hozhat.

[5] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. A felülvizsgálat kivételes engedélyezését a Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti ok fennálltára tekintettel, a Pp. 409. § (1) és (2) bekezdései a) és b) pontjai alapján a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, illetve a jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége miatt kérte.

[6] Álláspontja szerint „az új 2021 tavaszi kúriai irány” kezdete óta a Kúria nem bírálta el az I. rendű alperes árfolyamkockázati tájékoztatásának megfelelőségét. A „C-609/19-es EDE-ítélet” árfolyamváltozások előrejelezhetőségét, illetve a hazai jogegységi határozatok előre nem jósolhatóságot állító ellentétes tartalmi feloldása érdekében tartotta szükségesnek a felülvizsgálat engedélyezését.

[7] Állította, hogy az első- és a másodfokú bíróság súlyosan önkényesen mérlegelt akkor, amikor az ítéleti tényállás azon integráns, a bíróságok által is elismert eleméből, mely szerint „Ugyanakkor, mint valamennyi devizaperben beigazolást nyert, a banki ügyintézők a szóbeli tájékoztatás során 5%-os, maximum 10%-os árfolyamváltozásra hívták fel a hitelt felvevők figyelmét.”, nem vonta le az egyedül lehetséges jó következtetést, ami az érvénytelenséget illeti. Érvelése értelmében éppen ez igazolja, hogy a szóbeli tájékoztatás lerontotta az eleve nem alapos írásbelit, hiszen az nem terjedt ki a nagy, jelentős mértékre. Erre tekintettel iratellenesnek tartotta az eljáró bíróságok következtetéseit az általuk megállapított tényálláshoz képest. Álláspontja az volt, hogy „A precedensképeség időnként 2020 áprilisa óta még érthető módon bizonytalan megítélése, pontosítása is az engedélyezést indokolja. Az első- és a másodfokú bíróság szembement az új 2021 első felétől indult kúriai iránynak e körben, s ezt nem mérlegeléssel tette, hanem egész egyszerűen nem vizsgálta a gazdasági ellehetetlenülésre történő kifejezett figyelemfelhívás hiányát, ki sem tért ezen szempontra. Így sérült a Pp. 346. § (5) bekezdése és a precedensképes gyakorlat. Ráadásul a másodfokú döntés idején már rendelkezésre állt a Gfv.30.467/2020/9-es precedensképes döntés, márpedig a kellő idő követelménye érvényesülése elve jelen tényállásra történő igenlő alkalmazása szintén evidens kérdés, nem mérlegeléses.”

[8] A Kúria előjáróban rögzíti, mivel az elsőfokú bíróság határozatát a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésekre és azonos jogi indoklásra utalással hagyta helyben, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdése és 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében a felperesnek felülvizsgálat engedélyezése iránt kérelmet kellett előterjesztenie, amelynek eleget tett.

[9] A Kúria a felperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[10] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet abból a szempontból kellett vizsgálni, hogy a felperes által előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, illetve a jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége miatt.

[11] A PK vélemény 1. pontja értelmében a Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatában, az általa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A fél az engedélyezés alapjául szolgáló, eltérő határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni, első fokon jogerőre emelkedett határozatra azonban nem hivatkozhat. A felülvizsgálat engedélyezésére irányuló kérelem kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett vagy kúriai döntésekre hivatkozhat a vizsgált engedélyezési ok körében, kizárva ezzel annak a lehetőségét, hogy a nem végleges, a perorvoslati bíróság hatására utóbb változó ítéletek alapozzák meg a felülvizsgálat engedélyezését.

[12] Ehhez képest a felperes engedélyezés iránti kérelme alapjául nem jelölt meg ebben a körben a bírói gyakorlat egységének hiányát alátámasztó, ellentétes tartalmú, másodfokon jogerőre emelkedett, illetve kúriai határozatokat. A felülvizsgálati kérelme 4. oldal második bekezdésében felhívott Gfv.30.467/2020/9. számú határozattal kapcsolatban sem indokolta, hogy arra tekintettel miért áll fenn a veszélye a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, a jogegység megbomlásának. E hivatkozott eseti döntéssel összefüggésben rámutat a Kúria arra, hogy az ún. „kellő idő” követelménye nem képezte az alapul fekvő első- és a másodfokú eljárás tárgyát, ezért az a felülvizsgálati eljárásban nem hivatkozható. Olyan hivatkozás alapján pedig, amely az érdemi felülvizsgálat körében nem vizsgálható, a felülvizsgálat sem engedélyezhető (BH 2021.136).

[13] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont második fordulata szerinti joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére akkor hivatkozhatnak a felek, ha egy elvi kérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, de e gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában nem támogatható, figyelemmel például a társadalmi vagy gazdasági viszonyok megváltozására, avagy arra, hogy a jogszabályokban változás következett be, amely kétségesse teszi, hogy a meglévő iránymutatások továbbra is irányadók lehetnek. (PK vélemény 2. pont és indokolása.)

[14] A felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében nem adott elő olyan körülményt, amire figyelemmel a korábbi bírói gyakorlat ne lenne fenntartható. Az EUB felperes által megjelölt C-609/19. számú ügyben hozott határozatát illetően megállapítható, hogy arra a Kúria figyelemmel volt a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatának (a továbbiakban: JPE határozat) meghozatalakor. A Kúria a JPE határozat

meghozatalát követően az I. rendű alperes által a perben vizsgálttal teljesen azonos tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat alapján a fogyasztónak adott árfolyamkockázati tájékoztató megfelelőségéről a 2022. február 10-én hozott Pfv.VII.20.294/2021/13. számú határozatában már állást foglalt megállapítva, hogy a tájékoztatás egésze alkalmas volt arra, hogy a fogyasztó felismerje annak veszélyét, hogy az árfolyamromlás valós, a kölcsön futamideje alatt bekövetkezhetsen, akár jelentős is lehet, ezért gazdasági helyzetét súlyosan érintheti. Így erre figyelemmel sem indokolt a felülvizsgálat engedélyezése.

[15] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pont első fordulata akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat. Előfordulhat, hogy – az előző pontban elemzett esetköröktől eltérően – nem alakult ki széttartó bírói gyakorlat, a joggyakorlat továbbfejlesztésére sincs szükség, de a felülvizsgálati kérelem olyan jogértelmezési kérdést tartalmaz, amellyel kapcsolatban a Kúria korábban még nem foglalt állást. Ezekben az esetekben azonban az is szükséges a felülvizsgálat engedélyezéséhez, hogy valamilyen további – általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható – fontos ok fennálljon, és ennek folytán a Kúria iránymutatása váljon szükségessé. A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pont második fordulata szerint a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége miatt indokolt. „Társadalmi jelentősége” van az olyan jogkérdéseknek, amelyek a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érintik. Nagy társadalmi jelentősége lehet egy jogkérdésnek akkor is, ha a jogsértő gyakorlat fenntartása másokat is a jogsértő gyakorlat folytatására ösztönözhet. (PK vélemény 3. pontja és indokolása.)

[16] A felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben nem jelölt meg sem a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható, vagy ahhoz hasonló fontos okot, ami felvetette volna a Kúria elvi iránymutatásának szükségességét, és nem hivatkozott arra sem, hogy az általa felvetett jogkérdés a jelen eljárás tárgyát képező egyedi ügyön miért mutat túl, hogyan érinti a társadalom széles körét.

[17] A felperes az eljáró bíróságok súlyosan önkényes mérlegelésére hivatkozott, azonban a Pp. 279. § (1) bekezdését sem a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében, sem a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, amely már önmagában kizárta a bizonyítékok mérlegelése körébe vonható indokai felülvizsgálati eljárásban való vizsgálatát [Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont, 423. § (1) bekezdés], továbbá ilyen hivatkozás nem szolgálhatna a felülvizsgálat engedélyezése alapjául, hiszen a bizonyítékmérlegelési tevékenység jellegénél fogva az egyedi ügyön nem mutat túl, így nem érintheti a társadalom széles körét sem (Kúria Pfv.V.21.387/2021/2.).

[18] A kifejtettek értelmében a Kúria a kérelemben megjelölt egyik okból sem látta engedélyezhetőnek a felülvizsgálatot, ezért azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[19] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja szerint számított felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték – a felperes személyes költségmentessége folytán – a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[20] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró

hitelélül: A kiadmány

S.K. bírósági ügyintéző